

Lektionsinformation Rafiki 4, 2013

Temahäfte Barnkonventionen artikel 32/Rafiki nr 4 2013 kan laddas ner från www.rafiki.se
Där finns också artiklarna så att du kan läsa dem direkt på skärmen.

Temahäftet kan även beställas på rafiki@rafiki.se.

I häftet Rafiki 2013, 4 berättar vi om två barn, en från Uganda och en från Indien. Där kan du läsa om hur deras vardag påverkas av arbete. På s 3 tar vi fram vad barnkonventionen säger om barnarbete.

Vårt syfte med temahäftet är att eleverna ska känna till Barnkonventionen Artikel 32: Barns rätt skyddas från skadligt arbete. Dels handlar det om att känna till själva innehållet i Artikel 32 och dels handlar det om förståelse för hur livet kan vara för barn som måste arbeta.

Ämnesområdet berör delar av det centrala innehållet i Samhällskunskap och Geografi.

-Samhällskunskap

Centralt innehåll år 4-6

De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen.

-Geografi

Centralt innehåll år 4-6

Ojämna levnadsvillkor i världen, till exempel olika tillgång till utbildning, hälsovård och naturresurser samt bakomliggande orsaker till detta. Enskilda människors och organisationers arbete för att förbättra människors levnadsvillkor.

Ett kort lektionsförslag:

Läs artiklarna gemensamt i klassen.

Starta med texten på s 3 om Artikel 32 och gå igenom vad "rätt till skydd mot skadligt arbete" innebär. Eller så läser ni om Kassajja först. Då kan eleverna ha en referens till vad skadligt arbete är. När ni läser om Ravina på s 4 så går hon i skolan – det är bland hennes vänner som många arbetar.

Diskutera frågorna som hör till artiklarna, se frågorna nedan. Tänk på att vara tydlig med att artiklarna handlar om skydd mot skadligt arbete.

På sidan 6 finns två spår att gå på. Välj:

- Hur kan du stoppa barnarbete?
- Vad hjälper du till med hemma?

Lek en lek (för att markera att även barn som arbetar behöver lek och fritid). Leken i häftet kommer från Uganda. I skolår 5-6 bör du ta den på engelska. Det gör Kasajja.

Förslag på diskussionsfrågor. Använd det som passar i din klass.

Sid 1-2 Om Kasajja

- 1 Hur borde barnkonventionen ha påverkat Kasajjas liv?
- 2 Kasajja har inte fått gå i skola. Hur påverkar det Kasajja att göra hushållssysslor/jobba på en gård istället för att gå i skola?
- 3 Kasajja bodde inte hos sin familj.
Hur påverkar det skolan att man inte har en familj?
Vilka andra delar i livet påverkas om man inte har en familj?
Bostad, hälsa, äta mat, hitta arbete som vuxen.
- 4 Hur förändrades Kasajjas liv efter det att han fick hjälp?
Observera att Kasajja inte blev intagen på ett barnhem och så var det bra med det.
Kasajja hamnade på ett rehabcenter och där bor han till det finns en familj (helst hans egen) som han kan flytta till.

Sid 3 Om barnarbete:

1. Vad finns det för arbete som är skadligt för barns utveckling?
2. Burkina Faso och Indien har inte samma regler som vi i Sverige när det gäller barns arbete. Varför tror du att det är olika lagar i olika länder?
3. Vad är skillnaden mellan barnarbete och att hjälpa till? Vad hjälper du till med hemma eller hos andra?
4. Visste du att: De flesta som inte går i skolan av 57 miljoner barn är flickor.
Hur kommer det sig? Vad tror du?

Om flickor och utbildning

Ekonomi, vart man bor eller om man är pojke eller flicka är tre avgörande orsaker till om man får gå i skola eller inte.

Rika pojkar i stan går alltid i skolan, fattiga flickor på landet är de som löper störst risk att missa utbildning.

- *Den vanligaste orsaken till att barn inte går i skolan är att det är långt till skolan, att det saknas skolor i byar som inte ligger nära stora befolkningscentra. Det är statens ansvar.
På individnivå finns aspekter som att många föräldrar ofta är mer angelägna om flickornas säkerhet att ta sig till skolan, pojkarna anses klara sig bättre. Alltså får fler pojkar gå långt.*
- *Många flickor hjälper till med hushållsarbete och man vill inte avvara deras arbetsinsats. Pojkarnas skolgång är viktigare för att i framtiden få ett jobb och försörja familjen.*

Minoritetsgrupper, oroliga områden, låg prioritet från myndigheter – det finns många aspekter på varför utbildning inte är tillgänglig för alla. Oftast handlar det om brist på resurser men när det gäller minoritetsgrupper och barn med funktionshinder så kan attityder vara det stora hindret.

Viktigt att komma ihåg är att 90 % av alla barn går i skola.

Sid 4-5 Om Ravina

1. Hur borde barnkonventionen påverka barnen i Ravinas by?
2. Ravina vet om att alla barn borde gå i skola. Varför är det inte så i Indien? (Info om skolan i Indien finns på Rafikis webb.)
3. Varför tror du hon blir glad när hon hör att alla barn i Sverige går i skola?
4. Ravinas kompis går i skolan ibland? Hur blir utbildningen då?

OBS! Det finns en helt ny lag i Indien som inte är implementerad än. Lagen förbjuder barn under 14 år att arbeta. Världen blir bättre!

Sid 6.

1. Vad kan du göra för att stoppa barnarbete?
2. Gör du något arbete som är skadligt för din utveckling

Filmtips:

En serie filmer på UR som heter "När barnet blev barn." Serien passar vuxna men filmen "Det arbetande barnet" går även att titta på i mellanstadieåldern. Filmen är på ca 5 minuter och handlar om barnarbete genom tiderna.

Det finns en film som heter China Blue som berör villkoren för de som syr kläder.

Tips på aktivitet med återvinning:

På sista sidan av häftet finns bilder på saker barn gjort av återvunnet material. Många barn i världen gör själva sina leksaker som de inte kan köpa. Vad skulle du vilja göra?

Här kommer några förslag från Rafiki. Instruktioner på <http://www.rafiki.se/tag/lekar>

1. Gör fantasifulla leksaker
2. Gör fordon av mjölkpaket

Tävla: Skicka in en bild på en leksak du gjort själv till rafiki@rafiki.se. Vi lägger ut den på www.rafiki.se. Du har chans att vinna en nyckelring från Burkina Faso.

Barnkonventionen – Hela artikel 32

1. Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till skydd mot ekonomiskt utnyttjande och mot att utföra arbete som kan vara skadligt eller hindra barnets utbildning eller äventyra barnets hälsa eller fysiska, psykiska, andliga, moraliska eller sociala utveckling.

2. Konventionsstaterna skall vidta lagstiftningsadministrativa och sociala åtgärder samt åtgärder i upplysningssyfte för att säkerställa genomförandet av denna artikel. För detta ändamål och med beaktande av tillämpliga bestämmelser i andra internationella instrument skall konventionsstaterna särskilt

- (a) fastställa en miniålder eller miniåldrar som minderåriga skall ha uppnått för tillträde till arbete;
- (b) föreskriva en lämplig reglering av arbetstid och arbetsvillkor;
- (c) föreskriva lämpliga straff eller andra påföljder i syfte att säkerställa ett effektivt genomförande av denna artikel.

Länktips:

Här kommer några blandade länkar. Främst för att du ska kunna fördjupa dig. Du får bedöma själv vad som är relevant för dina elever.

Om barnarbete: www.unicef.se/fakta/barnarbete

Barnkonventionen - hela konventionstexten:

www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten/

Se hur utbildning påverkas av olika indikatorer i ett land: <http://www.education-inequalities.org/>

Fakta om olika länder: <http://www.globalis.se/>

Jämför länder på områden som utbildning eller personlig frihet: <http://www.prosperity.com>

<http://www.gapminder.org/>

FNs organ för arbete. www.ilo.org (International Labour Organization)

Vem tillverkar dina kläder: <http://regnavdagar.blogspot.se/2011/12/vem-tillverkar-dina-klader.html>

Om rättigheter:

www.barnombudsmannen.se

www.rattighetsfokus.se/

www.unhchr.ch/ (Committee on the Rights of the Child)

Rafiki är ett utbildningsprojekt från Erikshjälpen och Individuell Människohjälp, IM